

VOLČJE JABOLKO – PREPOZNANA ZDRAVILNA RASTLINA

Mag. Nataša Ferant in dr. Barbara Čeh, Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, prof. dr. Breda Simonovska, Kemijski inštitut Slovenije

Navadno volčje jabolko (*Physalis alkekengi* L. var. *franchetii* (Mast.) Makino) je zelnata trajnica, ki izvira Azije. Že stoletja se različni deli rastline uporabljajo v tradicionalni azijski medicini - za zdravljenje

prehladov, ekcemov, artritisa, hepatitisa, urinarnih problemov, kožnih bolezni, za pomirjanje, zniževanje vročine, zmanjševanje plodnosti, pospeševanje abortusov, zdravljenje anemije. Biološko aktivne spojine se nahajajo v celi rastlini.

Poleg visokega odstotka **vitamina C** v plodovih (**jagodah**), zaradi česar je rastlina postala cenjena kot zdravilna rastlina tudi v zahodnem svetu, le-ti vsebujejo tudi veliko **karotenoidov**, predvsem zeaksantina, ki se uporablja v namen preprečevanja starostno pogojenih izgub vida.

Ostali deli rastline, razen zrelih jagod, so strupeni, tudi ovojnica, ki ščiti jagodo, zato je le-to potrebno pred zaužitjem jagode odstraniti.

Jagode se lahko pobirajo, ko so popolnoma dozorele, zaužijejo pa se lahko sveže, stisnjene v sok, kuhane ali posušene. **Imajo odvajalni učinek, pozitivno vplivajo na raztapljanje kamnov v ledvicah in mehurju, priporočajo se pri vročini in motnjah presnove sečne kisline.**

Od kar je bila rastlina prepoznana kot zdravilna tudi v zahodnem svetu, na navadnem volčjem jabolku potekajo številne raziskave, tudi na IHPS.

V letih 2012 in 2013 smo na IHPS ugotavljali pridelek navadnega volčjega jabolka na poskusnem polju.

Med tem ko smo pridelek v prvem letu pridelave (letu 2012) pobirali trikrat (30. 8. 2012, 24. 9. 2012 in 4. 10.

2012), ker so plodovi zreli sukcesivno na stebelu, so v letu 2013 (v drugoletnem nasadu) plodovi dozorevali bolj enakomerno in smo jih lahko pobrali vse naenkrat v začetku septembra. V primerjavi z letom 2012 je bil pridelek v letu 2013 skoraj za polovico manjši; v letu 2012 povprečno 30 g suhe snovi na rastlino oziroma 18,8 kg/100 m², v letu 2013 16,3 g na rastlino oziroma 10,2 kg/100 m².

Dolga mokra in hladna pomlad ter zelo visoke poletne temperature s pogostimi vročinskimi valovi so očitno kljub rednemu namakanju vplivale negativno na pridelek te rastline. **Tako kot pridelek na rastlino je bila tudi masa posameznih plodov z ovojnico zelo različna; od 0,12 do 1,32 g suhe snovi.**

Pridelava na foliji z urejenim rednim namakanjem v naših razmerah zelo pozitivno vpliva na pridelek.

V letu 2012 je bil pridelek jagod z ovojnico na parceli s folijo in kapljičnim namakanjem na rastlino 150 g (30 g suhe snovi), na parceli brez namakanja pa je bil pridelek na rastlino 3 g (0,6 g suhe snovi). **Rastlina očitno bolje raste na tleh z dovolj vlage in je način pridelave z rednim namakanjem v smislu doseganja boljšega pridelka v naših razmerah priporočljiv.**

Ovojnice in jagode skupaj so vsebovali 0,5 % zeaksantina, največ v obliki zeaksantin dipalmitata, in 0,1% β -kriptoksantina, predvsem kot palmitata. **Vsebnost zeaksantina v ovojnici je bila bistveno večja kot v jagodi.**

Pridelek volčjega jabolka v letu 2013 tik pred pobiranjem (Foto: N. Ferant)